

Rewarding Learning

**General Certificate of Secondary Education
2011**

Gaeilge

Paper 1
Reading and Writing

[G5601]

THURSDAY 2 JUNE, AFTERNOON

**MARK
SCHEME**

Ceist 1

AVAILABLE
MARKS

Des Bishop: Fear Grinn agus Gaeilgeoir

- (a) (i) Nua Eabhrac/Meiriceá. (Any **one**) [1]
- (ii) Cúig bliana is tríocha. [1]
- (iii) Bhí gaolta aige ina gcónaí in Éirinn./Nuair a bhí sé ina dhéagóir bhí deacrachtaí aige ar scoil./Ní raibh sé sona ann./Dúirt sé lena thuismitheoirí gur mhaith leis teacht go hÉirinn chun a chuid oideachais a chríochnú sa tír seo./Phléigh siad an scéal agus shocraigh siad go rachadh Des ar scoil in Éirinn. (Any **three**) [3]
- (b) Béarla agus Stair. [2]
- (c) (i) Ailse. [1]
- (ii) Cuidíonn sé le Cumann Ailse na hÉireann./Tugann sé cainteanna anois faoi ailse na bhfear. [2]
- (d) Fuair sé léargas ar na deacrachtaí/a bhíonn le fulaingt ag daoine/a bhíonn ag iarraidh maireachtáil ar bheagán airgid. [3]
- (e) Tá Des Bishop tar éis a léiriú gur féidir le duine Gaeilge a fhoghlaim taobh istígh de thréimhse ghearr/má dhíríonn sé a aird i gceart ar a thasc/tá go leor Gaeilge aige la “gig” a dhéanamh. (Any **two**) [2]

15

Ceist 2

Páirc Náisiúnta Ghleann Bheatha

- (a) (i) Is é an gleann fada atá ann [1]
- (ii) an bheith. [1]
- (iii) Iarthuaisceart/Dhún na nGall. [2]
- (b) Fia(nna) Rua. [1]
- (c) (i) Ba é John George Adair a chuir eastát Ghleann Bheatha ar bun./Cheannaigh sé na tailte sna blianta 1857–59/agus thóg sé Caisleán Ghleann Bheatha timpeall na bliana 1870. [3]
- (ii) Chaith sé amach roinnt tionóntaithe chun caoirigh brocacha a chur ar na tailte arda./D’fhostaigh sé oibrithe Albanacha nár réitigh leis na tionóntaithe Éireannacha. [2]
- (iii) Maraíodh duine de mhaoir Adair go fealltach./Bhí Adair ar buile nár éirigh leis na póilíní na daoine a bhí ciontach a fháil. [2]
- (d) Chun na hAstráile/Sydney. (Any one) [1]
- (e) Tá gairdíní Ghleann Bheatha ar na gairdíní ornáideacha/is áille sa tír. [2]

AVAILABLE
MARKS

15

Ceist 3

AVAILABLE
MARKS

Alcól agus Ról na Fógraíochta

- (a) (i) Creideann an t-údar go bhfuil na fógraí alcóil ar chuid de na fógraí is tarraingtí/agus is cliste a bhíonn le feiceáil ar an scáileán. [2]
- (ii) Caitear an t-uafás airgid orthu/Is minic a bhíonn siad go mór i mbéal an phobail/téann a dtionchar go mór i bhfeidhm ar an lucht féachana. (Any **two**) [2]
- (b) (i) Úsáidtear daoine measartha óg sna fógraí chun an t-aos óg a mhealladh/an greann/ní fheictear duine ar bith ar meisce sna fógraí seo. (Any **two**) [2]
- (ii) Úsáidtear daoine measartha óg/ní fheictear duine ar bith ar meisce sna fógraí seo/ní bhíonn mórán fógraí ina bhfuil bean mheánaosta/nó fear le ribe gruaige liath air. (Any **two**) [2]
- (iii) Fostaíonn siad/gníomhaireachtaí fógraíochta móra. [2]
- (c) Is comhlachtaí móra iad na grúdlanna./Ní leanfadh siad le fógraíocht nach mbeadh ag éirí léi./Ar an taobh eile den scéal níl airgead ag na grúdlanna beaga le cur amú/– dá bhrí sin ní leanfaí lena bhfógraí siúd muna mbeadh teacht isteach breise mar thoradh air/brabús. (Any **four**) [4]

14

Ceist 4

Níl Aon Tinteán mar do Thinteán Féin

- (a) (i) an-dian. [1]
- (ii) uaigneach. [1]
- (b) Na sléibhte/agus an fharraige/na tráanna/agus na duirlingí/– na portáin agus na gliomaigh a fuair siad ó na hiascairí/turas chun an Chlocháin. (Any **four**). [4]
- (c) Thuig sí go maith go raibh drong d’ógánaigh an cheantair ag cur isteach air go minic/daoine á leanstan. (Any **one**) [1]
Bhí a aghaidh agus a lámha ag cur fola/bhí sé ag troid. (Any **one**) [1]
- (d) (i) Buachaill láidir/corrthónach nó ní raibh sé ábalta suí síos go socair/lán fuinnimh/i gcónaí i dtrioblóid. (Any **two**) [2]
- (ii) Ní raibh sé sásta am ar bith suí síos go socair/chaitheadh sé cúpla uair an chloig ag traenáil/dornálaíocht. (Any **two**) [2]
- (e) Ganntanas airgid/ba mhó a chuir an dath liath ar a cuid gruaige, a bhí dubh tráth./Ba mhinic í ag cuimhneamh ar an am a raibh an saol níos fearr agus teach dá cuid féin aici./Bhí uirthi an teach a dhíol/ag quartú oibre/ag imeacht ó lóistín go lóistín, gan aon chónaí buan acu/ógánaigh an cheantair ag cur isteach orthu/bhí siad uaigneach. (Any **four**) [4]

Section A

AVAILABLE
MARKS

16

60

Section B – Mark Bands

Band	Description of Performance	Mark
5	The presentation of the task in Irish is excellent. Work in this category is characterised by an almost faultless command of language. Consistent style appropriate to purpose evident. Grammar, structures and accuracy are of a high order and ensure effective communication. Good sensitivity to idiom clearly demonstrated. There is clear evidence of creativity in the development of the topic/theme.	41–50
4	The presentation of the text in Irish is of a high standard. Competent command of vocabulary and confidence in the use of language demonstrated. Some sense of appropriate form and style evident. The topic/theme is well developed and well communicated. Work in this category is characterised by evidence of some minor errors in manipulating grammar, structures and in accuracy.	31–40
3	Adequate evidence of ability to use vocabulary, grammar and structures, though range is limited. Some evidence of ability to select and develop original text or develop a topic/theme but communication less effective. Less evidence of appropriate form and style or sensitivity to idiom demonstrated. Communication is satisfactorily achieved.	21–30
2	Basic use of grammar and structures and knowledge of vocabulary demonstrated but effective communication is lacking. Limited in terms of language and style and development of topic/theme. Inaccuracies frequent and Anglicisms common. Little evidence of good manipulation of grammar and structures or control of idiom.	11–20
1	Very little evidence of ability to use basic structures and knowledge of vocabulary appropriate to level. Gaps are evident and candidate may resort to English frequently. Little development of topic/theme and communication is seriously flawed.	1–10

Section B

Total

AVAILABLE
MARKS

50

110